

Peuterspeelzaal

Mini Piramide

Pedagogisch beleidsplan

2016 - 2017

Inhoudsopgave

Inleiding	blz. 3
1. Pedagogische visie, pedagogische doelen en pedagogisch handelen	blz. 4
2. Piramide-methode	blz. 6
3. Ontwikkelingsgebieden	blz. 7
4. Ontwikkeling, begeleiding en zorg	blz. 9
5. Werkplan	blz. 11
6. Randvoorwaarden	blz. 15
7. Klachtenregeling	blz. 16

Inleiding

Voor u ligt het pedagogisch beleidsplan van de peuterspeelzaal Mini Piramide. De Mini Piramide maakt deel uit van de basisschool De Piramide Europawijk. Spaarnesant is het schoolbestuur van de openbare basisscholen van Haarlem. Twee van de openbare basisscholen hebben een peuterspeelzaal die binnen de organisatie van de basisschool vallen en worden aangestuurd door de desbetreffende directeuren van de basisscholen.

Binnen Spaarnesant wordt veel waarde gehecht aan het educatief partnerschap. In het kader hiervan gaat de peuterspeelzaal samen met de school het educatief partnerschap aan met ouders om de ouderbetrokkenheid te vergroten. Het ouderbeleid staat in een separaat ouderbeleidsplan beschreven.

Dit plan biedt een raamwerk van de pedagogische uitgangspunten waarin staat aangegeven wat de visie is op het mens-zijn, de ontwikkeling van kinderen en de opvoeding. Dit plan vormt de basis voor de manier van werken van de pedagogisch medewerkers en hoe zij met de kinderen omgaan.

De Mini Piramide is een Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) -peuterspeelzaal waar gewerkt wordt met het VVE-programma Piramide. Het programma wordt aangevuld met het woordenschatprogramma LOGO 3000.

Het pedagogisch beleid is onderhevig aan veranderingen in de maatschappij. Hierdoor kunnen ook onze inzichten veranderen en zal er voortdurende discussie nodig zijn over de wijze waarop de pedagogische doelstelling bereikt kan worden.

De peuterspeelzaal heeft een openbaar karakter: een peuterspeelzaal voor ieder kind ongeacht godsdienst, levensbeschouwing of sociale achtergrond. Er wordt aangesloten bij culturele achtergrond van de kinderen. Tolerantie en respect voor elkaars opvattingen zijn de pijlers van de peuterspeelzaal. Het streven is erop gericht dat iedere peuter zich thuis kan voelen op de peuterspeelzaal en zich kan ontwikkelen in een ongedwongen sfeer.

Voor de veiligheid op de peuterspeelzaal is het protocol Vierogenprincipe opgesteld. (zie bijlage)

1. Pedagogische visie, pedagogische doelen en pedagogisch handelen

Pedagogische visie

Elk mens heeft bij zijn geboorte een zogenaamd "basisplan" in zich. Dit basisplan moet nog worden ingekleurd zonder de eigenheid van het kind te verliezen. Ieder kind is uniek en wordt geboren met in aanleg bepaalde capaciteiten, eigenschappen en temperament. Elke kind ontwikkelt zich op eigen wijze, in eigen tempo en groeit naar een steeds verdergaande zelfstandigheid en zelfredzaamheid. De ontwikkeling van kinderen wordt beïnvloed door het handelen van de opvoeders, de thuissituatie en de directe sociale en fysieke omgeving.

Pedagogische doelen

Het hoofddoel van de opvoeding is dat kinderen zich ontwikkelen tot bewuste individuen die zelfstandig kunnen functioneren binnen hun eigen mogelijkheden. Kinderen moeten de mogelijkheid hebben zich optimaal te ontwikkelen binnen deze maatschappij. Hierbij moet ruimte zijn voor de eigenheid van elk kind, maar tegelijkertijd moet het kind op de hoogte gebracht worden van geldende normen en waarden. Het kind moet ondersteund worden bij het vinden van een weg tussen deze twee gegevens, zodat het in staat is zich te handhaven op een manier waar het zelf tevreden mee is en waarbij ook respect is voor de ander. Wat de opvoeding binnen de peuterspeelzaal betreft, betekent dit dat de pedagogisch medewerkers vooral een begeleidende rol moeten spelen. Zij moeten een klimaat in de peuterspeelzaal scheppen waarin ieder kind zich geborgen weet in alle samenstellingen van groepen en met iedere pedagogisch medewerkster.

De volgende opvoedingsdoelen worden nagestreefd:

- a. Voldoende (emotionele) veiligheid voor het kind
- b. Gelegenheid tot het ontwikkelen van de persoonlijke competentie van het kind
- c. Gelegenheid tot het ontwikkelen van de sociale competentie van het kind
- d. Gelegenheid om zich waarden en normen, de "cultuur" van onze samenleving eigen te maken.

Voor het bereiken van deze doelen wordt in samenwerking met de basisschool De Piramide gewerkt met de Piramidemethode.

Pedagogisch handelen

Opvoeden heeft betrekking op elk gebied van de ontwikkeling van kinderen. Op de peuterspeelzaal zijn de pedagogisch medewerkers de begeleiders van de kinderen en helpen hen met de totale ontwikkeling. De pedagogisch medewerkers zijn gedurende de gehele dag bezig met het pedagogisch handelen. Voorbeelden hiervan zijn:

- stimuleren en aanmoedigen van de kinderen om elkaar te helpen (sociale ontwikkeling)
- begeleiden bij het maken van puzzels en bouwerken (cognitieve ontwikkeling)
- helpen bij het oplossen van conflicten en ruzietjes (sociaal-emotionele ontwikkeling)
- helpen bij het afscheid nemen van de ouders (emotionele ontwikkeling)

- aanmoedigen van kinderen deel te nemen aan bewegingsspelletjes, zoals dans, peutergym en fietsen (motorische ontwikkeling)

Opvoeden gaat zo samen met de ontwikkeling van kinderen op de weg die leidt tot het pedagogische doel.

Het pedagogisch handelen is gebaseerd op het Vroeg en Voorschoolse Educatieprogramma Piramide.

De Piramidemethode is een educatief concept voor kinderen uit achterstandsituaties en meertalige kinderen.

Protocol vierogenprincipe

Het vierogenprincipe betekent dat altijd iemand moet kunnen meekijken of meeluisteren.

Hier vierogenprincipe is de basis voor veiligheid op de peuterspeelzaal.

De organisatie heeft bij de invulling van het vierogenprincipe rekening gehouden met de voorspelbaarheid, mogelijkheid en frequentie waarin een pedagogisch medewerkster alleen op de groep is.

- De uitvoering is pedagogisch verantwoord en bedrijfseconomisch haalbaar.
- Ouders en oudercommissie worden jaarlijks geïnformeerd over de invulling van het vierogenprincipe.
- Een open, professioneel werkklimaat, waarbij de drempel om elkaar op bepaalde gedragingen aan te spreken is zo laag mogelijk.

Bij de Mini Piramide vinden we het belangrijk dat kinderen in een veilige en vertrouwde omgeving worden opgevangen. We brengen dit principe dan ook op verschillende manieren in praktijk:

- Er zijn altijd twee pedagogisch medewerkers op de groep. De inzet van een eventuele stagiaire en het binnenlopen van de VVE-coach vergroot de aanwezigheid van ogen en oren.
- Er zijn dagelijks directieleden aanwezig die regelmatig binnen komen kijken in de peuterspeelzaal.
- Groepsleerkrachten en leraarondersteuners lopen regelmatig binnen zonder kloppen.
- Pedagogisch medewerkers gaan altijd met z'n tweeën (of meer) op stap met de kinderen. Zij nemen voor een goede bereikbaarheid een mobiele telefoon mee.
- Er is een verschoonruimte in de hal aanwezig, die altijd zichtbaar is.
- De deur van de toiletten is altijd geopend tijdens gebruik hiervan.
- De peuterspeelzaal heeft in de drie muren ramen waardoor er zicht van buitenaf is op de groep.
- De pauzeperiodes zijn na afloop van het peuterspeelzaalbezoek.
- Bij toiletbezoek tijdens het buitenspelen, wordt altijd een groepsleerkracht of een andere collega op de hoogte gebracht, die de kinderen in de gaten kan houden.
- Het begeleiden van de kinderen in de bewustwording en het leren aangeven van hun eigen grenzen is belangrijk. In gesprekjes met kinderen wordt er van jongs af aan spelenderwijs aandacht aan besteedt. De kinderen leren wat ze wel en niet fijn vinden en leren om dit aan te geven aan de ander. Ze leren dat je deze grens van de ander dient te respecteren. Dit geldt voor zowel het contact van de kinderen onderling als met volwassenen.
- Er is een open aanspreekcultuur en er wordt elkaar feedback gegeven. Er is een open, professioneel werkklimaat waarbij de drempel om elkaar op

bepaalde gedragingen aan te spreken zo laag mogelijk is. Dit geldt voor de pedagogisch medewerkers onderling, maar ook voor het contact met de leidinggevenden.

- Er werken altijd vaste medewerkers. Bij afwezigheid van een van de pedagogisch medewerkers wordt altijd eerst een collega van de basisschool gevraagd. De continuïteit op de groep is het uitgangspunt. Dit zorgt er voor dat medewerkers aan elkaar gewend zijn, wat het aanspreken op niet gepast gedrag makkelijker kan maken.
- Wanneer pedagogisch medewerkers elkaar niet voldoende aanspreken of zich niet houden aan het protocol worden zij hierop aangesproken door leidinggevenden.

2. VVE-programma

Op de peuterspeelzaal, maar ook in de groepen 1 en 2 van de basisschool wordt gewerkt met het Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE)-programma Piramide. Naast dit programma wordt ook met het woordenschatprogramma LOGO 3000 gewerkt.

Piramide-methode

Piramide is een methode met een stevige pedagogische basis, een krachtige leeromgeving en geeft een positieve stimulering van de ontwikkeling van alle kinderen, maar vooral kinderen uit kansarme gezinnen en allochtone kinderen.

Piramide is een combinatie van spelen, werken en leren.

Piramide is ontwikkelingsgericht waar mogelijk en programmagericht waar nodig. Het geeft kinderen ruimte om zelfstandig te spelen, te werken en te leren.

Kinderen krijgen gerichte individuele hulp en tutoring waar dat voor hun ontwikkeling nodig is. Ouders, pedagogisch medewerkers en leerkrachten werken samen om opvoedings- en taalproblemen aan te pakken.

Hoewel de Piramidemethode in de eerste plaats een taalmethode is, komen alle aspecten van opvoeding en onderwijs aan jonge kinderen aan bod. Alle ontwikkelingsgebieden zijn erin opgenomen, van sociaal-emotionele ontwikkeling tot creatieve ontwikkeling en cognitieve ontwikkeling. De methode vormt samen met de eerste groepen van de basisschool één geheel met het programma van de peuterspeelzaal. Dit is uniek voor het Nederlandse onderwijs. In de Piramidemethode wordt begonnen aan de basis: de materiële voorziening. Er wordt gezorgd dat er een krachtige leeromgeving is die kinderen in staat stelt te spelen en te exploreren. Er wordt gebruik gemaakt van veel concreet materiaal en van ontwikkelingsmateriaal. Adviezen voor de inrichting, materiaaloverzichten en een materiaalboek helpen bij het creëren van een krachtige speelleeromgeving.

Naast een goede materiële voorziening is er een sterke pedagogische basis, die ontleend is aan de hechtingstheorie. Dit is een theorie waarin de invloed van een goede hechting tussen opvoeder en kind centraal staat. Deze theorie krijgt steeds meer invloed op de voor- en vroegschoolse educatie. Een goede vertrouwensrelatie tussen pedagogisch medewerker/leerkracht en kind is van het grootste belang voor een pedagogisch klimaat waarin het kind zich veilig voelt en energie vrij heeft om te exploreren.

Eveneens is een goede klassenorganisatie van groot belang, niet alleen wat betreft inrichting, maar ook wat het organisatieproces betreft: hoe kan ieder kind een optimaal spel- en werkproces krijgen?

Het aanbod vanuit de Piramide-methode is gestructureerd in een jaarplanning. Deze planning sluit inhoudelijk aan op het aanbod in groep 1 en 2.

LOGO 3000

Als aanvulling op de Piramide-methode wordt met het woordenschatprogramma LOGO 3000 gewerkt. Dit programma biedt kinderen van 2 tot 6 jaar de 3000 basiswoorden aan, die zij nodig hebben om goed voorbereid te kunnen starten in groep 3. In de peuterperiode moeten 500 woorden aangeboden worden, in groep 1 1000 woorden en in groep 2 worden 1500 woorden aangeboden.

Met behulp van clusterkaarten, praatplaten met herkenbare foto's en de woordkalender met het woord van de week worden de woorden aangeboden. Er is ook een LOGO 3000-thuisprogramma. Elke week zetten de pedagogisch medewerkers spelletjes klaar op de mail, waarmee de ouders samen met hun kind de spelletjes met de aangeboden woorden kunnen gaan doen.

3. Ontwikkelingsgebieden

De ontwikkeling van het kind is onder te verdelen in verschillende ontwikkelingsgebieden die niet strikt van elkaar te scheiden zijn, maar in elkaar kunnen overlopen of overlappen. Zo gaat de ontwikkeling in het ene ontwikkelingsgebied soms samen met de ontwikkeling in een ander ontwikkelingsgebied. Tijdens het spelen worden verschillende ontwikkelingsgebieden tegelijk gestimuleerd.

De volgende ontwikkelingsgebieden zijn te noemen.

- Emotionele ontwikkeling
- Sociale ontwikkeling
- Cognitieve ontwikkeling
- Motorische ontwikkeling

Bij elk ontwikkelingsgebied wordt aangegeven hoe de pedagogisch medewerkers daar een stimulerende rol kunnen spelen.

Emotionele ontwikkeling

De pedagogisch medewerkers heten de kinderen welkom, waardoor ze zich geborgen voelen.

Bij binnenkomst worden de kinderen door de pedagogisch medewerkers welkom geheten. De pedagogisch medewerkers stimuleren de ouders om samen met hun peuter een spelletje of werkje te gaan doen. De pedagogisch medewerkster loopt na 5 minuten naar ouder en kind om te kijken hoe het gaat. Als blijkt dat het niet goed gaat, dan gaat de pedagogisch medewerkster er bij zitten. Gaat het wel goed en wil de ouder weg, dan gaat de pedagogisch medewerkster samen met het kind de ouder uitwaaien.

De pedagogisch medewerkers helpen kinderen bij het afscheid nemen van hun ouders. Zij laten de kinderen weten dat ze hen begrijpen, zodat kinderen hen vertrouwen en weten dat ze mogen zijn wie ze zijn. Op deze manier leren de kinderen dat gevoelens van verdriet, angst, boosheid er mogen zijn; de kinderen kunnen hierdoor voelen dat de pedagogisch medewerkers hen begrijpen en dat ze vertrouwen vinden bij de pedagogisch medewerkers. Functioneel positief fysiek contact vinden wij bij peuters op zijn plaats, daarbij denken wij dan aan een knuffel, even op schoot bij het troosten etc.

Spelen is een natuurlijke manier om met gevoelens om te leren gaan. Tijdens het spel letten de pedagogisch medewerkers goed op hoe de kinderen met elkaar omgaan. Als er ruzie ontstaat tussen de kinderen, grijpt de pedagogisch medewerkster in door te vragen wat de bedoeling is van bepaald gedrag. Door het doorvragen van hoe het ook anders zou kunnen, worden de kinderen bewust gemaakt van hun gedrag op andere kinderen. De pedagogisch medewerkers bespreken sommige voorvallen ook tijdens de kring om de andere peuters te laten zien hoe kinderen van verdrietig en boos gedrag weer blij kunnen worden. De pedagogisch medewerkers spelen ook bepaalde voorvallen samen uit en vragen de kinderen of iets wel of niet goed is.

Sociale ontwikkeling

De groep is een belangrijk leermiddel in de sociale ontwikkeling van het kind. De jongste kinderen spelen in het begin vooral alleen. De taak van de pedagogisch medewerkers is het stimuleren van de peuters van het solitair spelen naar het samenspelen.

De pedagogisch medewerkers dagen de kinderen uit door deel te nemen aan het spel en zo de kwaliteit van het spel te verhogen. (spel stimuleert het samenspel en regelt de sociale ontwikkeling) De pedagogisch medewerkers zijn gevoelig voor de signalen van de kinderen en reageren met respect voor hun eigenheid en zelfstandigheid, maar stellen ook grenzen, ze structureren en ze verhelderen waarom maatregelen genomen worden. Ze geven het goede voorbeeld en er is een intense dialoog tussen pedagogisch medewerkster en kind. Als de pedagogisch medewerkers zien dat ze niet goed tot spel komen, spelen de pedagogisch medewerkers zelf mee. Hiermee laten ze zien hoe je kan spelen en activeren ze de kinderen om mee te doen.

Cognitieve ontwikkeling

Peuters leren vooral door het spelen.

De pedagogisch medewerkers zorgen voor een opgewekte sfeer en een positief sociaal klimaat waarin kinderen zich veilig voelen. Hierdoor komen ze tot spel en exploratie.

In het spel met materiaal exploreert het kind de nog onbekende eigenschappen van het materiaal en gaat er vrij en creatief mee om door er bouwwerken van te maken. Ook door dingen op een bepaalde manier neer te leggen volgens de impliciete regels die uit het materiaal voortvloeien, zoals het spelen met puzzels, insteekmozaïek e.d. kan het kind eigenschappen en bepaalde systematiek leren kennen. Bij dit soort spel staat de cognitieve ontwikkeling centraal evenals de fijne motorische- en creatieve ontwikkeling.

Er wordt ook in groepjes aan tafel gewerkt. Verschillende puzzels worden 's morgens op tafel gelegd, waar kinderen mee kunnen spelen. Als blijkt dat ze een puzzel makkelijk kunnen maken, wordt een moeilijkere puzzel neergelegd en worden ze uitgedaagd om die te maken. Lukt dat niet meteen dan zal de pedagogisch medewerkster het kind op weg helpen en zal ze zich langzaam terugtrekken.

Motorische ontwikkeling

Voor het ontwikkelen van de motorische vaardigheden is het van belang dat kinderen allerlei bewegingen uit kunnen proberen en kunnen oefenen. Kinderen hebben plezier in bewegen. Op de peuterspeelzaal is voldoende spel materiaal aanwezig voor het bewegen. Zowel in het lokaal als buiten. Het buitenspelen vindt plaats op een afgesloten speelterrein. Peuters kunnen op een klimrek

klimmen, van de glijbaan afgaan of met verschillende soorten fietsjes rond rijden. Soms rijden ze wie het hardst kan of wie het eerst ergens is. Ook het bewegen zonder gebruik van materiaal zoals rennen, hinkelen, springen en dergelijke kan tot het bewegingsspel horen. De motorische-, vooral de grof motorische ontwikkeling staat hierbij centraal. De peuters spelen ook in het gymnastieklokaal, waar alle ruimte is om zich te bewegen.

Tijdens kringactiviteiten worden ook bewegingsspelletjes gedaan. Liedjes worden ondersteund door bewegingen. De pedagogisch medewerksters doen het voor en stimuleren de kinderen om mee te doen.

4. Ontwikkeling, begeleiding en zorg

De peuter start op 2-jarige leeftijd met 2 ochtenden, t.w. de dinsdag- en donderdagochtend van 3,5 uur op de peuterspeelzaal. Als de peuters bijna 3 jaar zijn gaan ze naar de maandag-woensdag- en vrijdaggroep. Zij bezoeken de peuterspeelzaal dan 10,5 uur.

Als een peuter op de peuterspeelzaal start, komt de peuter de eerste dag om 11 uur samen met de ouders. Zo kunnen de peuter en de ouders wennen en zien wat er op de peuterspeelzaal plaatsvindt. Aansluitend vindt om 12 uur het intakegesprek plaats. Hier worden vragen gesteld over de ontwikkeling van de peuter tot nu toe en kunnen ouders eventuele aandachtspunten aangeven. De pedagogisch medewerkster kan vragen van ouders beantwoorden en toelichten. Na 4 a 6 weken vindt er een evaluatie van de proefperiode plaats. In het Leerling Volg Systeem (LVS) wordt bij notities de beginsituatie van het kind beschreven. Aangegeven wordt wanneer en hoe het kind gestart is op de peuterspeelzaal. Het gaat dan met name om het afscheid nemen, het spelen en de taalontwikkeling. De eerste tijd op de peuterspeelzaal is vooral gericht op het wennen van de peuter aan de regels en rituelen van de groep, gericht op het veilig voelen van het kind in de groep. Dit is het fundament voor de ontwikkeling van de peuter. De ontwikkeling van kinderen wordt door de pedagogisch medewerksters gevolgd door de dagelijkse observaties. Ook wordt de Observatielijst Sociaal-emotioneel functioneren voor de 2-jarigen ingevuld voor sociaal gedrag, welbevinden en speelwerkhouding. De uitkomsten van de Observatielijst vormen de basis voor de begeleiding ter bevordering van de sociale ontwikkeling. Als een peuter 3 jaar is geweest wordt een eerste Cito-toets afgenomen, voor zowel rekenen als taal. Eveneens wordt een Observatie Sociaal-emotionele ontwikkeling ingevuld.

Als de peuter tussen de 3,5 en 4 jaar is wordt de toets voor de tweede maal afgenomen. Op basis van de vaardigheidsscores kan de ontwikkeling van de kinderen goed gevolgd worden. Als kinderen op zowel de toets rekenen als taal een V-score heeft behaald, wordt het in een apart klein groepje geplaatst, het tutorgroepje. In dit tutorgroepje worden de onderwerpen die een volgende keer op het programma staan, vooraf aangeboden en geoefend. De resultaten hiervan en de observaties tijdens het spelen worden systematisch bijgehouden. Als blijkt dat de aangeboden vaardigheden of kennis niet beklijft, wordt dat besproken in het overleg met de IB-er. Op basis van de hulpvraag komt de IB-er een aantal keer observeren, nadat ouders daarover in kennis zijn gesteld. De bevindingen van de IB-er en de suggesties die zij heeft gegeven, worden met de ouders besproken. Vindt er geen positieve ontwikkeling plaats dan zal contact gezocht worden met het Consultatiebureau en wordt de procedure "Wijzer

samenwerken" gevolgd. Afhankelijk van het probleem kan er vervolgens een observatie door een deskundige of een oproep van de Consultatie-arts plaatsvinden.

Overdracht peuterspeelzaal naar basisschool

Aan het begin van de maand gaat de VVE-coördinator na welke kinderen over zullen gaan naar groep 1. Zij geeft aan de pedagogisch medewerksters door dat de overdrachtsformulieren ingevuld moeten worden. Gaat de peuter naar groep 1 van de basisschool De Piramide Europawijk, dan wordt het overdrachtsformulier van het VVE-programma Piramide ingevuld. Gaat de peuter naar een andere basisschool dan wordt het Haarlems Overdrachts Formulier (HOF) ingevuld.

In een onderbouwvergadering wordt besproken welke peuters binnenkort naar groep 1 van de basisschool De Piramide Europawijk gaan en in welke groep de peuter het beste geplaatst kan worden. Dit is afhankelijk van de groepssamenstelling: wel of geen broertjes of zusjes in de groep, de verhouding tussen het aantal jongens-meisjes. De groepsleerkracht van de groep waar de peuter geplaatst gaat worden, stuurt een welkomstkaart naar de ouders van de peuter. Hierop staan ook de data van het wennen.

Vlak voordat een peuter 4 jaar is, gaat de peuter wennen in zijn nieuwe groep 1. Hieraan voorafgaand, loopt de pedagogisch medewerkster een keer met de peuter naar groep 1, zodat de peuter weet bij welke kinderen en juf de peuter in de groep komt.

Op de afgesproken wenochtend loopt de pedagogisch medewerkster samen met de ouder en de peuter naar de nieuwe groep. De ouder kan de peuter om 12 uur in de kleutergroep ophalen. Een peuter gaat 2 keer in groep 1 wennen op een dag dat hij niet naar de peuterspeelzaal gaat, zodat hij kan wennen aan een 5-daagse schoolweek.

De pedagogisch medewerksters vullen het overdrachtsformulier in. De meeste onderwerpen die daarin staan, zijn al eerder met de ouders besproken tijdens de oudergesprekken. De VVE-coördinator bespreekt het overdrachtsformulier met de ouders en vraagt toestemming om het overdrachtsformulier aan de groepsleerkracht(en) van de basisschool te overhandigen. Als ouders toestemming geven, wordt de informatie aan de groepsleerkracht gegeven.

Als kinderen naar een andere basisschool gaan, worden naast het HOF ook de toetsuitslagen en de notities uit het LVS verstuurd. Dit gebeurt alleen na toestemming van de ouders. De warme overdracht van de VVE-kinderen en de zorgkinderen naar een andere basisschool gebeurt alleen na toestemming van ouders.

Overleg

Er vinden regelmatig overleggen plaats tussen pedagogisch medewerksters en de VVE-coördinator. Deze overleggen hebben als doel de pedagogisch medewerksters te ondersteunen in hun taak.

Er zijn per jaar minimaal 5 kindbesprekingen, minimaal 3 groepsplanbesprekingen. Daarnaast is er elke maandag een korte zakelijke bespreking over lopende zaken. Zonodig worden extra overleggen ingepland.

5. Werkplan

De dagindeling

Het halen en brengen

Voor een peuter is het halen en brengen een belangrijk moment. Het kind moet het gevoel hebben dat het welkom is. Ook voor ouders geldt dat. Op dat moment kan ook een korte uitwisseling met de peuterpedagogisch medewerkster plaatsvinden over hoe het met de peuter is.

Als een peuter bij de peuterspeelzaal komt, gaat hij eerst zijn jas en tas ophangen bij het plaatje van zijn naam. Hierna gaat hij samen met de ouder het lokaal binnen. Meestal blijft de ouder nog even en gaat een spelletje of werkje met het kind doen. Er wordt op gelet dat de ouders afscheid nemen, omdat peuters moeten weten wanneer de ouder er nog wel is en wanneer niet meer. De pedagogisch medewerkers zwaaien zo nodig samen met de peuter de ouder uit.

Op het einde van de ochtend zijn de activiteiten afgerond en wordt een lied ter afscheid samen gezongen. Als de ouder bij de deur staat, het lokaal binnenkomt en het kind en de pedagogisch medewerkster de ouder heeft gezien, neemt het kind afscheid van de peuterpedagogisch medewerkers en gaat met de ouder mee naar huis. Als een ouder het kind niet op kan halen, is dat van tevoren gemeld en is de naam van de ophaler bekend.

Dagplanning

Op de peuterspeelzaal is een vast dagritme wat het kind houvast geeft en het gevoel van veiligheid en vertrouwdheid. Voor de kinderen is het vaste dagritme te zien aan de hand van dagritme kaartjes. Er wordt gebruik gemaakt van een muziekje om de kinderen aan te geven wanneer het tijd is voor b.v. de kring. Voor de verschillende activiteiten worden vaste liedjes gebruikt. Vaste liedjes worden ook gebruikt om elkaar goedemorgen te wensen of om afscheid te nemen van elkaar en voor en na het eten.

Plassen/wassen

Het verschonen van luiers gebeurt in de kleuterhal op een commode. In principe krijgen kinderen, die een luier dragen, na het eten en drinken om 10 uur een schone luier. Poepluiers worden altijd direct verschoond. Ouders dienen zelf voor verschoning te zorgen. De kinderen die zindelijk zijn, gaan om 10 uur in tweetallen met een peuterpedagogisch medewerkster naar de toilet. Ook tussendoor kunnen kinderen naar het toilet. Ze worden altijd begeleid door een pedagogisch medewerkster. Aan de kinderen die niet zindelijk zijn wordt regelmatig gevraagd of zij naar het toilet moeten. De toiletten zijn herkenbaar door pictogrammen. Bij ongelukjes worden de kinderen verschoond door de pedagogisch medewerkster (vuile kleding gaat mee naar huis en geleende kleding van de peuterspeelzaal moet gewassen teruggebracht worden). De pedagogisch medewerkers houden bij welke ouder er kleding van school heeft meegekregen.

Gebruikelijk versje: "Na het plassen, handen wassen".

Tussendoortje

De peuters nemen zelf eten en drinken mee naar de peuterspeelzaal. Er wordt altijd aan ouders aangegeven zoveel mogelijk gezonde dingen mee te geven,

zoals brood en fruit. Bij binnenkomst leggen de kinderen het meegenomen eten en drinken in de bakken die in het lokaal staan.

De peuters worden gestimuleerd zoveel mogelijk zelf te doen. Lukt dat niet, of gaat het moeilijk dan helpen de pedagogisch medewerksters.

Als het tijd is voor het tussendoortje gaan de kinderen één voor één hun tas pakken uit de bakken en zetten hun beker en trommel op tafel. Hun tas hangen ze aan de rugleuning van hun stoel. De pedagogisch medewerksters delen bordjes uit waar de kinderen hun eten op kunnen leggen. Staat het eten klaar om opgegeten te worden, dan zingen ze "Smakelijk eten hip hap hop" en gaan eten en drinken. Als alles op is, doen de peuters hun bekers en trommels in hun rugzak en brengen de tas naar de opbergbakken. Een van de pedagogisch medewerksters maakt de tafel schoon en de andere pedagogisch medewerkster begeleidt de kinderen twee aan twee naar het toilet.

De kring

Nadat de ouders zijn vertrokken wordt om 9 uur het liedje "wij gaan opruimen" opgezet en ruimen de pedagogisch medewerksters samen met de kinderen de meeste spullen op. De stoeltjes worden in een kring gezet, die door stippen op de grond is aangegeven. De kinderen zetten zoveel mogelijk zelf hun stoeltjes in de kring. Als het de kinderen niet lukt, dan helpen de pedagogisch medewerksters. Voor sommige activiteiten worden de stoelen in twee rijen voor de dagritme-kaarten en het scherm geplaatst

In de "kring" wordt gestart met het liedje "Goedemorgen allemaal" en de pedagogisch medewerkster neemt de aanwezigheidslijst door. Tijdens de "kring" vindt ook de groepsexploratie plaats.

Groepsexploratie

Afhankelijk van het thema worden verhaaltjes, liedjes of spelletjes gedaan die terug te vinden zijn in de thema boeken van de Piramide-methode.

Daarna worden de dagritme-kaarten opgehangen en besproken. Deze kaarten zijn vastgemaakt aan een waslijn en met een knijper wordt duidelijk gemaakt welke activiteit op dat moment gaande is. Na de afsluiting van de kring kiezen de kinderen een activiteit, waarbij opgelet wordt dat peuters niet altijd dezelfde activiteit doen. Kinderen krijgen gedurende de ochtend ook activiteiten aangeboden die passen bij hun niveau.

Differentiatie

De 3-jarige kinderen worden tweemaal per jaar getoetst. Aan de hand van de scores op de Cito-toetsen worden kinderen ingedeeld in tutorgroepje, individuele tutoring, basisgroep of pientere kinderen. Kinderen die extra aandacht nodig hebben komen in het tutorgroepje en kinderen die een hoge score hebben, moeten worden uitgedaagd en komen in het groepje pientere kinderen. De andere kinderen komen in de basisgroep.

Spelen en werken

De zaal is ingedeeld in diverse hoeken, hier mogen zij altijd spelen.

De zandtafel staat in een afgeschermd hoek. Er mogen maar vier kinderen tegelijk met de zandtafel spelen. De pedagogisch medewerksters maken afspraken met de kinderen wie er op die dag mag spelen met het zand. Auto's horen in de hoek met auto's en er wordt gespeeld op de mat. Met het speelmateriaal mag niet gegooid worden! Ook moeten de auto's bij de auto's blijven en de poppenhoekspullen in de poppenhoek etc. De kinderen mogen

elkaars kunstwerken niet stukmaken en niets van elkaar afpakken. Slaan, schoppen, spugen, bijten is bij ons verboden. Kinderen mogen te allen tijden tekenmateriaal pakken, voor plak en verf activiteiten worden de kinderen altijd begeleid door de pedagogisch medewerksters.

Als de bel of het muziekje aanstaat is het tijd om op te ruimen. De pedagogisch medewerksters en kinderen zingen het liedje "Wij gaan opruimen". De pedagogisch medewerksters begeleiden het opruimen. Voor al het speelgoed zijn vaste plekken.

Spel en beweging buiten

De kinderen kunnen zelf hun jas van de kapstok halen. In eerste instantie moeten de kinderen zelf proberen hun jas aan te doen. Als dit niet lukt, kunnen zij hulp vragen aan de pedagogisch medewerksters of de oudste peuters. De pedagogisch medewerksters maken afspraken met de kinderen wie op welk rijdend materiaal mag. De kinderen worden in een rij gezet, als hulpmiddel gebruiken we een touw, die de kinderen vast kunnen houden. Wij zingen daarbij "Een trein rijdt op wielen". Zo kunnen wij naar ons eigen speelterrein. Er zijn diverse fietsen, tractoren en poppenwagens buiten. Er mag niet gebotst worden tegen muren, kinderen etc. Al het rijdende materieel mag niet in de zandbak. De kinderen gaan op afgesproken toerbeurt op het rijdend materiaal. In de zandbak mag met diverse zandbakspullen gespeeld worden, er mag niet met zand gegooid worden. Er zijn ruimschoots voldoende schepjes, emmertjes, etc. aanwezig zodat we daar geen afspraken over hoeven te maken. Er mag niet op het hekwerk geklommen worden. Het opruimen van het buitenmateriaal gaat gelijk aan het opruimen binnen.

Feesten

Verjaardagen

Verjaardagen worden in overleg met de ouders gevierd. Het vieren vindt altijd aan het begin van de morgen plaats.

Bij binnenkomst krijgt de peuter een verjaardagshoed op. Tijdens de kring wordt er voor de peuter gezongen en mag de jarige peuter op de stoel van de pedagogisch medewerkster staan. Er wordt een taart in het midden gezet en er wordt voor de jarige gezongen. De peuter gaat hierna trakteren.

Sinterklaasfeest

Alle peuters worden voor het Sinterklaasfeest uitgenodigd. Het Sinterklaasfeest start voor de hele school in de centrale hal, alleen de peuters blijven in hun eigen lokaal. Sinterklaas gaat als eerste bij de peuters op visite. De kinderen zingen samen een liedje voor de Sint en mogen Sinterklaas een hand geven. De pieten brengen een zak met cadeautjes mee en delen die uit. Na het afscheidslied en het vertrek van Sinterklaas kunnen de peuters met hun cadeautjes spelen. Peuters die niet op de dag van het Sinterklaasfeest naar de peuterspeelzaal gaan, gaan na het feest met hun ouders naar huis.

Kerstfeest

Het Kerstfeest wordt voor elke groep apart gevierd met een kerstontbijt. In het lokaal wordt een kunstkerstboom geplaatst. Deze boom wordt in de aanlooptijd naar Kerstmis door de peuters versierd. Ook wordt het lokaal met allerlei door de peuters gemaakte kerstknutsels in een kerstsfeer gebracht.

Zomerfeest

Elk jaar wordt aan het eind van de zomer of aan het begin van het nieuwe schooljaar een zomerfeest georganiseerd. Peuters worden met hun ouders uitgenodigd en kunnen aan allerlei spelletjes meedoen. Ze kunnen zich laten schminken, kunnen boekjes kopen en er is limonade en een suikerspinnenkraam.

6. Randvoorwaarden

Voor het uitvoeren van het pedagogisch beleid moeten aan een aantal randvoorwaarden voldaan worden. Het gaat hierbij om het organisatiebeleid, personeelsbeleid, accommodatiebeleid en ouderbeleid.

Organisatiebeleid

Op de groep van maximaal 14 kinderen staan 2 pedagogisch medewerkers. Er zijn twee groepen, een dinsdag-donderdaggroep voor de peuters van 2 tot 3 jaar en de maandag-woensdag-vrijdaggroep voor de peuters vanaf 3 jaar.

De wijze waarop de pedagogisch medewerkers werken is van essentieel belang om de opvoedingsdoelen te bereiken en het pedagogisch beleid vorm te geven.

De pedagogisch medewerkers hebben de VVE-training Piramide gevolgd. Zij zijn allen in het bezit van een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG). Ook hebben zij in mei 2012 de workshop Meld code Huiselijk Geweld en Kindermishandeling succesvol afgerond.

De pedagogisch medewerkers worden ondersteund door de VVE-coördinator. Elke week hebben zij overleg over de dagelijkse gang van zaken en zo nodig wordt ingeval er een zorg over een peuter is dat ook besproken. Eens in de 3 maanden vindt er een kind bespreking plaats.

Afhankelijk van de te bespreken onderwerpen zijn de pedagogisch medewerkers aanwezig bij de onderbouwvergadering van de basisschool. Tijdens de onderbouwvergadering vindt afstemming van thema's en uitwisseling van kennis plaats.

Personeelsbeleid

Er zijn twee pedagogisch medewerkers die 4 dagdelen werken en er is een pedagogisch medewerkster die 2 dagdelen werkt. De pedagogisch medewerkster die 2 dagdelen werkt, staat op de groep voor de 3 jarigen op de woensdag en vrijdag. Bij ziekte wordt altijd een onderwijsassistent van de basisschool gevraagd als vervangster.

Accommodatiebeleid

In het lokaal zijn verschillende hoeken gemaakt om te spelen. Er is een huishoek, die ook kan veranderen in een winkelhoek, afhankelijk van het thema. Er is een bouwhoek en een leeshoek met een bank waarop voorgelezen kan worden. Er is een apart afgeschermd hoekje voor het tutoren. Bij de ingang van het lokaal is een grote lege plek waar de kring gemaakt kan worden. Er zijn twee plekken waar tafels staan, waaraan geknutseld, gepuzzeld en gegeten kan worden.

Ouderbeleid

Er is regelmatig contact tussen peuterspeelzaal en ouders/verzorgers. Als een ouder het Nederlands onvoldoende beheerst, wordt een tolk ingeschakeld. Dit kan ook een ouder of leerkracht zijn, die naast het Nederlands dezelfde taal spreekt. We vinden een regelmatig contact tussen peuterspeelzaal en ouders/verzorgers belangrijk. Daarnaast stellen de pedagogisch medewerkers het op prijs als de ouders de pedagogisch medewerkers op de hoogte houden van belangrijke gebeurtenissen bij de kinderen en ouders thuis.

De eerste keer naar de peuterspeelzaal is voor een kind heel indrukwekkend. De eerste keer komt de peuter samen met zijn ouder(s) om 11 uur, zodat ouder(s) zien wat er zoal gebeurt op zo'n ochtend. Het kind heeft op deze manier ook nog wat steun. Aansluitend vindt om 12 uur het intake-gesprek plaats.

De ouders hebben de mogelijkheid om bij de breng- en haalcontacten overleg te plegen met de pedagogisch medewerkers en omgekeerd ook. De ouders mogen tot 9 uur op de zaal blijven om samen met hun peuter een activiteit te doen zoals een spelletje of een boekje te lezen.

Minimaal twee keer per jaar wordt er een informatie-ochtend georganiseerd waarin een bepaald onderwerp aan de orde komt. Ouders worden zoveel mogelijk persoonlijk benaderd om te komen.

De ouders ontvangen elke week de nieuwsbrief van de school. Er komt ook elke maand een peuternieuwsbrief uit.

Voor de koffieochtenden voor de ouders van de basisschool worden de ouders van de peuters ook uitgenodigd.

Bij de afsluiting van een Piramide-thema worden ouders ook zo vaak mogelijk uitgenodigd. De ouders krijgen bij de start van elk thema een Piramidebrief mee waarin staat beschreven wat er tijdens het thema aan bod komt en wat ouders zelf thuis met hun peuters kunnen gaan doen.

Voor de ouders van de peuters en kleuters is in 2014 gestart met de oudercursus, die tot doel heeft ouders te stimuleren thuis activiteiten met hun kinderen te doen. Ook is er met een bibliotheek gestart, waarin boeken op thema's staan. In oktober 2015 is gestart met een Speel-o-theek, waar ouders materialen kunnen lenen, die ze samen met hun kind thuis kunnen gaan doen.

7. Klachtenregeling

De peuterspeelzaal valt onder de openbare basisschool De Piramide en valt daarmee ook onder de klachtenregeling van Spaarnesant, die op elke school en bij het bestuur aanwezig is. Deze klachtenregeling is wettelijk voorgeschreven. In deze regeling staat onder andere dat het bestuur aangesloten dient te zijn bij een onafhankelijke klachtencommissie. Spaarnesant is aangesloten bij de Landelijke Klachtencommissie voor het openbaar en algemeen toegankelijk onderwijs.

Door deze klachtenregeling is er voor het bestuur en de scholen sprake van een belangrijke signaalfunctie bij het verbeteren van de kwaliteit van het onderwijs. Ingevolge deze regeling is een procedure van toepassing die kan worden gevolgd in geval van een klacht. Een klacht heeft betrekking op gedragingen en beslissingen, dan wel het nalaten van gedragingen en het niet nemen van beslissingen van de aangeklaagde. Daarbij dient onderscheid te worden gemaakt naar de aard van de klacht, bijvoorbeeld klachten over (een situatie)

binnen de school en klachten wegens seksuele intimidatie of ander ongewenst gedrag.

Op grond van de klachtenregeling kan een klacht worden ingediend door de volgende personen:

- Een (ex)leerling van één van de Spaarnesant-scholen
- Een ouder/voogd/verzorger van een (ex)leerling
- (een lid van) het personeel
- (een lid van) de directie
- (een lid van) het bevoegd gezag
- Een vrijwilliger die werkzaamheden voor de school verricht
- Een persoon die anderszins deel uitmaakt van de scholengemeenschap

De hiervoor genoemde personen kunnen tevens aangeklaagde zijn.

Het bestuur streeft ernaar dat klachten via korte lijnen worden afgehandeld. Het heeft de voorkeur dat een klacht wordt afgehandeld, zo dicht mogelijk bij het niveau waar deze is ontstaan. Het hangt natuurlijk ook af van de aard van de klacht. Wanneer ouders niet tevreden zijn, kunnen ze dit het best bespreken met de pedagogisch medewerkers of met de schooldirectie. Als dit niet of onvoldoende tot een oplossing leidt, dan kunnen ouders terecht bij de contactpersoon van de school. Voor de Piramide zijn dat juf Louiza en juf Marja. Zij kunnen meedenken over andere manieren waarop oplossingen kunnen worden gevonden of doorverwijzen naar een onafhankelijke vertrouwenspersoon.

Wanneer er met de school alles aan gedaan is en er geen bevredigende oplossing uitkomt, kunnen ouders een brief sturen naar de algemeen directeur van Spaarnesant. In die brief kan het probleem en de wensen aangegeven worden. Tevens kan kenbaar gemaakt worden wat er reeds is ondernomen om tot een oplossing te komen. Het adres is Stichting Spaarnesant, Schipholpoort 2, Postbus 800, 2003 RV Haarlem, tel. 023-5430100, info@spaarnesant.nl. De algemeen directeur zal dan contact opnemen met de klager. Wanneer ook de bemiddeling van de algemeen directeur niet tot een bevredigende oplossing heeft geleid dan resteert de formele weg naar de Geschillencommissie Kinderopvang en Peuterspeelzalen. Bij het Klachtenloket Kinderopvang dat verbonden is aan de Geschillencommissie Kinderopvang en Peuterspeelzalen wordt eerst geprobeerd om de klacht op te lossen door het geven van informatie, advies, bemiddeling of mediation.

Ouders kunnen een geschil indienen bij de Geschillencommissie Kinderopvang en Peuterspeelzalen als:

- De kinderopvangorganisatie niet binnen 6 weken heeft gereageerd op de schriftelijke klacht
- De ouders en de kinderopvangorganisatie het niet binnen 6 weken eens zijn geworden over de afhandeling van een klacht
- De kinderopvangorganisatie geen adequate klachtenregeling heeft.

In uitzondering op het bovenstaande mogen ouders meteen een geschil indienen bij de Geschillencommissie Kinderopvang en Peuterspeelzalen als in redelijkheid niet van ouders kan worden verlangd dat zij onder de gegeven omstandigheden een klacht indienen bij de kinderopvangorganisatie. Dit kan bijvoorbeeld bij

klachten over intimidatie of wanneer ouders bang zijn dat het voorleggen van hun klacht vervelende repercussies kan hebben. De Geschillencommissie beoordeelt in individuele gevallen of aan de voorwaarden hiervoor wordt voldaan.

Oudercommissies kunnen een geschil over de toepassing van het adviesrecht direct voorleggen aan de Geschillencommissie Kinderopvang en Peuterspeelzalen. De Geschillencommissie toetst in deze gevallen alleen of de kinderopvangorganisatie in redelijkheid heeft gehandeld.

De Geschillencommissie moet volgens de wet binnen 6 maanden uitspraak doen. De uitspraken van de Geschillencommissie zijn bindend voor zowel de ouders als de oudercommissie.

Meer informatie over de klachtencommissie en de procedure is te vinden op de website www.klachtenloket-kinderopvang.nl.